

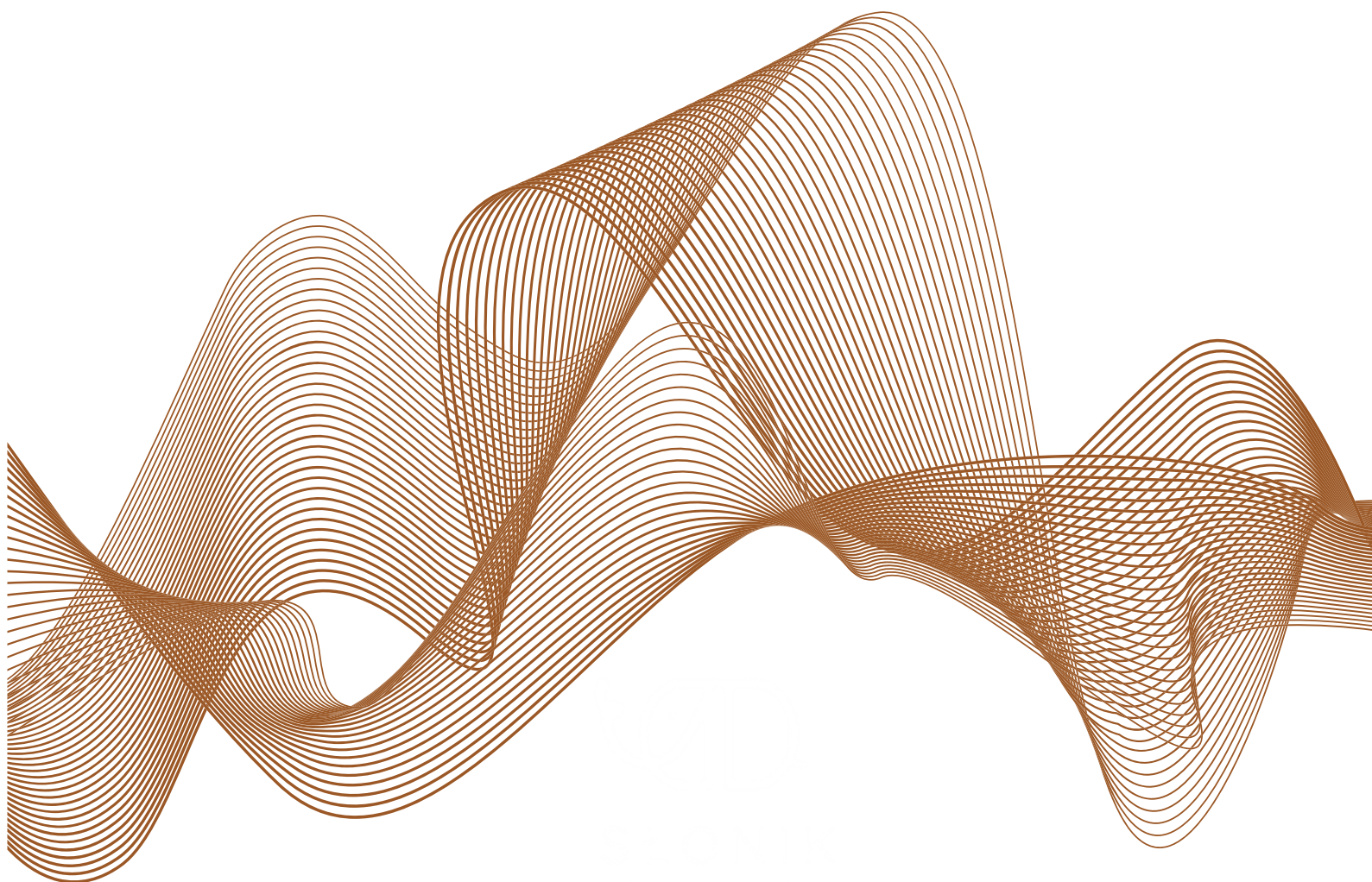
PYTANIE JAWNE

39.

Rola chłopów i inteligencji w sprawie niepodległościowej

**Omów zagadnienie
na podstawie „Wesela”
Stanisława
Wyspiańskiego. W swojej
odpowiedzi uwzględnij
również wybrany
kontekst.**

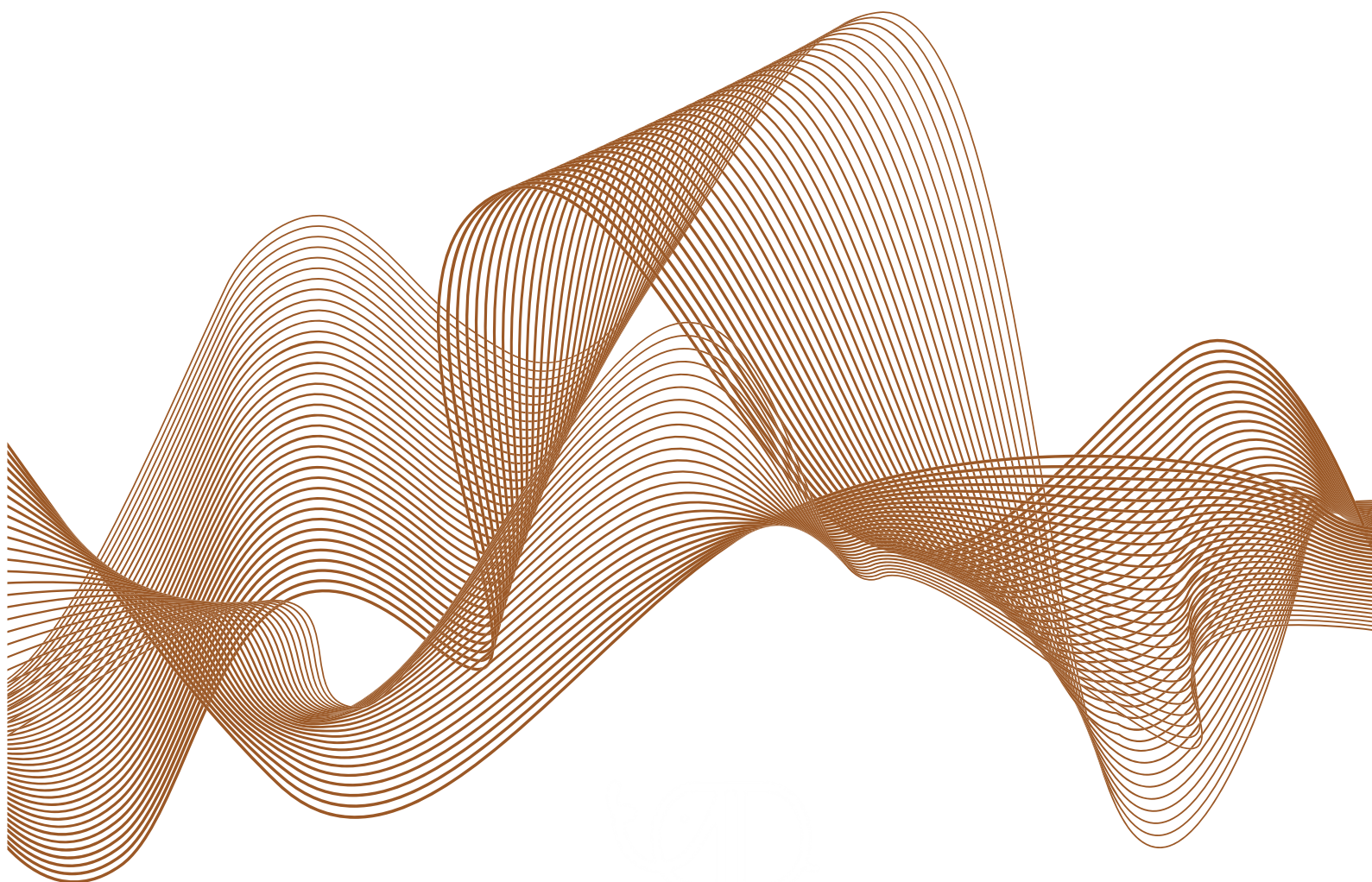
Wstęp

Wesele to dramat Stanisława Wyspiańskiego. W ogromnej części przedstawia on problemy dręczące polskie społeczeństwo w okresie zaborów. Akcja rozgrywa się w Bronowicach (wsi pod Krakowem). Panna Młoda jest chłopką, wychowała się w zupełnie innych warunkach niż jej świeżo upieczony mąż. W związku z tym goście na weselu są bardzo zróżnicowani. Bronowicka chata staje się sceną, na której spotykają się przedstawiciele dwóch grup społecznych – chłopstwa i inteligencji.

Teza

**Rola chłopów
i inteligencji w sprawie
niepodległościowej
bardzo się różni. Ogromne
różnice między tymi
dwoma stanami
zdecydowanie spowalniają
wszczęcie działań na rzecz
niepodległości.**

Argument:

Chłopi i inteligencja to dwa zupełnie różne światy. Doskonale ilustruje to wesele ukazane w dramacie Wyspiańskiego.

Chłopi są porywczy i bardzo silni, do tego ciekawi świata i nie stronią od wiedzy. Pokazuje to choćby rozmowa Czepca w Dziennikarzem.

Zafascynowany obecnością Dziennikarza chłop pyta go o aktualne sprawy, ale Dziennikarz traktuje go w sposób lekceważący.

Uważa, że chłopów powinno interesować najbliższe otoczenie, a nie wydarzenia na świecie, które zarezerwowane są dla ludzi obytych i wykształconych.

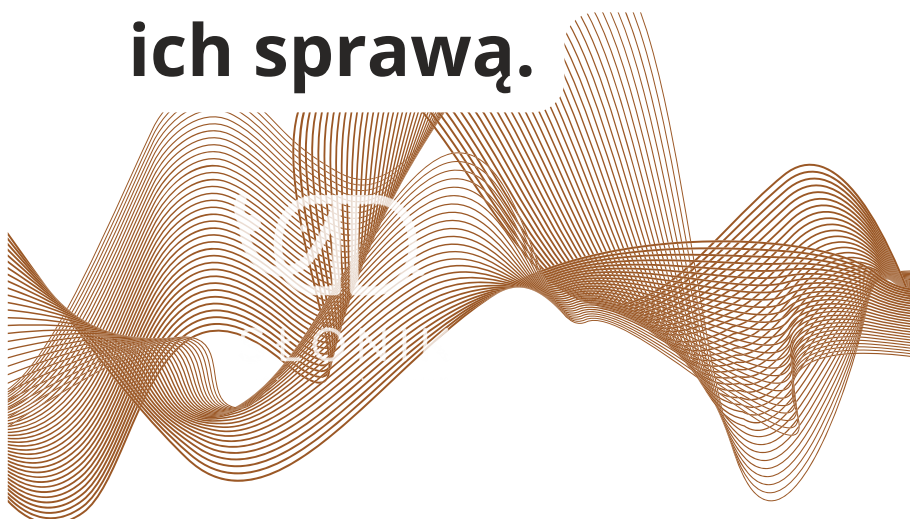

**Przedstawione przez Wyspiańskiego
chłopstwo jest gotowe wziąć sprawy
w swoje ręce. Autor dostrzega
ich niesamowity potencjał. Brakuje
im jednak przywódcy. Kogoś, kto
potrafiłby ten potencjał
wykorzystać. Taką rolę powinna
pełnić w narodzie inteligencja.
Niestety, nie jest do tego zdolna,
woli żyć powierzchownymi
przyjemnościami i nie zwracać
sobie głowy kwestią
narodowowyzwoleńczą. Na wsi
szuka tylko, jak mówi Gospodarz,
rozrywki i relaksu. Nie są
zainteresowani przejęciem
przywództwa, choć są społecznie
i politycznie świadomi. Chłopi,
w obliczu takiego podejścia
inteligencji, nie są w stanie się
zorganizować. Są zbyt zapalczywi
i niedojrzali. Pozbawieni
przywództwa, mogą stać się
niebezpieczną siłą.**

Kontekst

Brak solidarności między chłopami a szlachtą jest tematem utworu Stefana Żeromskiego „Rozdzióbią nas kruki, wrony...” Autor tworzy dramatyczny obraz klęski powstania styczniowego, obnażając przyczyny, które do tego doprowadziły, w szczególności brak solidarności między szlachtą i chłopami. Żeromski, rozliczając się z mitem wspólnej walki, przedstawia losy Szymona Winrycha, którego śmierć ma wymiar symboliczny. Żeromski wskazuje na dysonans między ideą heroicznego zrywu a powstańczą rzeczywistością, wprowadzając wątek chłopą, który zamiast oddać cześć powstańcowi, wykorzystuje jego klęskę i okrada go. Żeromski nie krytykuje jednak chłopów. Za zaistniałą sytuację obwinia szlachtę, która przez wieki doprowadziła lud do nędzy i pozbawiła go świadomości narodowej. Chłopi nie rozumieli idei powstania, a walka o wolność nie była ich sprawą.

Zakończenie

**Przedstawione w obu utworach
sytuacje uświadamiają
czytelnikom głęboko
zakorzenione w polskiej
społeczności rozwarstwienie
i brak narodowej jedności.
Autorzy szczególnie obwiniają
za ten stan rzeczy
tych, którzy, ze względu na
wykształcenie, urodzenie,
powinni stać na czele narodu.**

